

Utvidgad kontroll av belastningsregister innan nyanställning inom socialnämndens verksamhetsområde

Förslag till beslut

Socialnämnden uppdrar åt förvaltningen att ta fram en rutin som utvidgar nuvarande kontroll av belastningsregister och inkluderar någon form av informell registerkontroll inom ramen för nyanställning till äldreomsorgen.

Socialnämnden uppdrar åt förvaltningen att utreda om *fler av verksamhetsområdets* tjänster med brukarnära arbetsuppgifter bör hanteras på liknande sätt och i så fall inkludera dessa i rutinen.

Rutinen ska föredras för nämnden innan den tas i bruk.

Ärendet

Nuläge nationellt

Det finns ett flertal lagar som berör registerkontroller vid nyanställning av personal. Beroende på vilka slags arbetsuppgifter en tjänst omfattar kan någon eller flera av följande lagar vara aktuella:

- Förordning (1999:1134) om belastningsregister
- Lag (2013:852) om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn
- Lag (2007:171) om registerkontroll av personal vid vissa boenden som tar emot barn
- Lag (2010:479) om registerkontroll av personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder

Regelverket är omdebatterat och tolkas olika bland Sveriges kommuner. Flera statliga offentliga utredningar har gjorts på området under årens lopp, vilka bland annat 2019

även berörde eventuellt införande av lagstöd för registerkontroll vid anställning inom äldreomsorgen. Detta har dock inte lett till någon lagändring.

Sedan februari 2024 utreds nationellt, i ett så kallat snabbspår, utökade möjligheter för bakgrundskontroller i kommunerna. I utredningens uppdrag ingår att:

- ta ställning till hur kommunerna i fler fall ska kunna kontrollera personer som erbjuds anställning eller uppdrag inom kommunerna mot belastningsregistret och misstankeregistret,
- ta ställning till om det bör vara möjligt för kommunala arbetsgivare att göra kontroller mot belastningsregistret och misstankeregistret under pågående anställning, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredningen ska redovisas senast den 31 oktober 2024.

Nuläge lokalt

I Knivsta kommun anger nuvarande rutin att det vid nyanställning till tjänster inom arbete med barn krävs att den sökande uppvisat ett utdrag ur belastningsregistret. Rutinen medger inte att samma krav ställs vid andra nyanställningar.

Inom socialnämndens verksamhetsområde finns många tjänster som berörs av lagstiftningens krav eller möjligheter till registerkontroll. Områdena kan vara vitt skilda åt men ändå omfattas utifrån arbetet med barn, som till exempel socialsekreterare inom barn och unga, eller nämndens stödboende för unga med målgrupp från 16 år och nämndens enhet för hemsjukvård med målgrupp från 17 års ålder. Även inom till exempel nämndens verksamheter inom LSS finns lagstöd för begäran om utdrag ur belastningsregister för de som vårdar brukare med intellektuella funktionsnedsättningar, oavsett ålder. Dessa utdrag görs idag med stöd av lag, men inte med stöd av kommunens nuvarande rutin.

Planerade lokala förändringar

I samband med debatt om belastningsregister vid nyanställning anger förvaltningen att kommunens nuvarande generella rutin kommer att uppdateras med förtydliganden om regelverkets skillnader i formerna för de registerkontroller som görs för olika slags tjänster inom kommunen. Förvaltningen har däremot inte haft för avsikt att utan lagändring utöka rutinen till att omfatta även alla brukarnära tjänster inom äldreomsorgen.

Ordförandeförslaget

Med anledning av den information som framkommit kring de övergrepp som skett inom Uppsala kommun och på Akademiska sjukhuset, vill det politiska styret genom en

utvidgning av kontrollen av belastningsregistret skapa förutsättningar för att än mer värna tryggheten kring våra brukare.

Det finns ett stort antal regelverk som ur olika aspekter i någon mån inverkar på de krav som ställs på personer som möter socialnämndens brukare ur såväl ett arbetsgivar- som vårdgivar- eller myndighetsperspektiv. Här kan nämnas alla lagar inom arbetsrättslagstiftningen och också till exempel GDPR (dataskyddsförordningen), LOU (lagen om offentlig upphandling), socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Ordförandeförslaget om en utvidgning av nuvarande rutin om registerkontroll bör därför inte inkludera detaljerade tillvägagångssätt utan lämna utrymme för den praktiska tillämpning som bäst följer förvaltningens kommande utredning av frågan.

Nämndens verksamhetsområde är brett och omfattar många målgrupper. Förvaltningen uppdras därför att även se över om ytterligare arbetsuppgifter eller tjänster, utöver de nuvarande samt de tillkommande inom äldreomsorgen, bör medföra någon form av informell registerkontroll vid nyanställning. Dessa bör i förekommande fall inkluderas i samma uppdaterade rutin.

För att nämnden ska kunna hålla sig välinformerad i frågan ska rutinen föredras för nämnden innan den tas i bruk.

Pågående nationell översyn kan inom kort påverka lokala rutiner. Ordförandeförslaget läggs ändå i detta skede mot bakgrund av det behov som just nu identifieras inom äldreomsorgen. Förslaget formuleras utifrån avvägningar gentemot nuvarande rättsläge. Om lagstödet förändras framöver har förvaltningen i uppdrag att uppdatera rutinen för att följa det nya lagstödet.

Oscar Hahne
Socialnämndens ordförande